

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ФАРМАКОЛОГІЇ З КЛІНІЧНОЮ ФАРМАКОЛОГІЄЮ

О. М. Олещук, А. С. Вольська, О. О. Шевчук, М. І. Коваль

*ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України”*

EDUCATIONAL WORK AT THE DEPARTMENT OF PHARMACOLOGY WITH CLINICAL PHARMACOLOGY

O. M. Oleshchuk, A. S. Volska, O. O. Shevchuk, M. I. Koval

SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”

У статті висвітлено виховну роботу зі студентами Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського на кафедрі фармакології з клінічною фармакологією.

The article elucidates the educational work with students at the Pharmacology and Clinical Pharmacology Department of I. Ya. Horbachevsky Ternopil State Medical University.

Вступ. Виховна робота – важлива складова частина навчального процесу, без якої неможлива якісна підготовка фахівця у вищому навчальному закладі [1, 6]. У Концепції розвитку ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України” на 2013–2017 роки чітко визначено теоретичні засади формування особистості студента – майбутнього лікаря, фармацевта, стоматолога, медичної сестри, ідеалом яких має бути гармонійно розвинена, високоосвічена, творча, юридично обізнана, активна й національно свідома людина.

Органічне поєднання навчання та виховання в університеті дає можливість забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів-медиків. Свідомо діюча, морально зріла, соціально не байдужа, активна та національно свідома молодь, яка наділена глибокою громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними й патріотичними почуттями, є носієм найкращих надбань національної та світової культури, і здатна до саморозвитку та самовдосконалення [2, 3].

Основна частина. Формування, сприяння збагаченню й оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це мета, що стоїть перед вищими навчальними закладами на одному рівні з підготовкою висококваліфікованих фахівців [4, 5].

Реалізувати завдання становлення особистості студента можливо лише за умови єдності трьох

складових освіти – навчання, розвитку і виховання, що досягається за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи всього професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів, адміністрації, органів студентського самоврядування та громадських об'єднань студентської молоді [7, 8].

У ТДМУ імені І. Я. Горбачевського створено систему виховної роботи, що дає можливість охоплювати виховним впливом усіх студентів – від першого курсу до останнього, здійснювати виховний процес як у навчальний, так і в позанавчальний час. Виховання студентів забезпечується через діяльність усіх структурних підрозділів університету – від студентської групи до ректорату.

Виховна робота на кафедрі фармакології полягає у формуванні професійних якостей сучасного спеціаліста як людини та особистості; проведення професійно-орієнтованої, інформаційно-просвітницької та культурно-виховної роботи серед студентів, спрямованої на розвиток їх творчих та інтелектуальних здібностей та залучення до різноманітної діяльності за інтересами.

Виняткову роль у вихованні відіграє викладач. Його високий рівень професіоналізму, ерудиція, самодисципліна, прагнення до творчості сприяють розвитку подібних якостей і у студентському середовищі [3, 7].

Завдяки роботі викладацько-професорського складу кафедри відбувається формування у студен-

тів відповідального і творчого ставлення до навчання, громадської діяльності та суспільно корисної праці. Це сприяє всебічному розвитку особистості завдяки залученню до різних видів діяльності. Забезпечення принципності, об'єктивності та компетентності в реалізації прав студентів формує у них навички прийняття рішень з питань студентського життя, активної життєвої позиції, навичок управління державними і громадськими справами, сприяє пошуку і організації ефективних форм самостійної роботи, організації їх вільного часу [7, 8].

Суб'єктом виховної роботи виступає куратор групи, який при проведенні організаційно-виховної роботи серед студентів спирається на положення, визначені в концепціях, положеннях та інших нормативних документах ВНЗ [4, 6]. Завдання кураторів на кафедрі фармакології з клінічною фармакологією в сучасних умовах – організувати та допомогти визначитися з власними поглядами, а не нав'язувати чужі чи підміняти студента в його діяльності. Важливим є також те, щоб робота кураторів не йшла врозріз зі студентським самоврядуванням, а доповнювала б його, утворюючи єдину демократичну виховну систему. Особливо допомога у взаємодії студентів із численними університетськими структурами і службами, які здійснюють навчальну й позанавчальну діяльність, в організації спеціальних заходів, в тому числі загальноуніверситетського характеру [2, 5].

План організаційно-виховної роботи куратора на кафедрі фармакології передбачає: знайомство зі студентами, проведення зустрічей, індивідуальних бесід, зборів щодо якісного навчання, ознайомлення з правами і обов'язками студентів, умовами проживання в гуртожитках, організацію виховної роботи серед студентів групи, які проживають у гуртожитках, організацію та проведення зустрічей студентів з державними діячами, ветеранами праці, Великої Вітчизняної війни, працівниками культури і мистецтва, правоохоронних органів, органів охорони здоров'я; відвідування студентами музеїв, театрів, естрадно-концертних програм, художніх виставок, екскурсій.

Найважливішим завданням удосконалення роботи куратора є допомога студентам в організації заходів, які дозволили б глибоко усвідомити, зрозуміти, відчути і сприйняти традиції університету, його ціннісні орієнтації, ті стосунки і норми, які традиційно лежать в основі відносин і взаємодій у цьому навчальному закладі [5, 6].

Викладачі кафедри фармакології спрямовують свою діяльність на постійне вдосконалення ви-

ховної роботи зі студентами в групах та гуртожитках, залучаючи до цієї роботи деканів факультетів, членів координаційної ради з виховної роботи, студентського самоврядування, профкому студентів, Студентського наукового товариства.

У ТДМУ імені І. Я. Горбачевського щороку проводиться понад 500 виховних та громадсько-політичних заходів, в організації та проведенні яких беруть участь студенти та куратори кафедри фармакології: відзначення державних свят та пам'ятних дат з історії України: річниць Конституції України, незалежності України, заснування УПА, проголошення Акту злуки УНР і ЗУНР, утворення ЗУНР, Дня Соборності України, річниць завершення Другої світової війни, Чорнобильської катастрофи та ін.; відзначення річниць від дня народження визначних діячів України, видатних постатей української історії та культури – Степана Бандери, Тараса Шевченка та ін.; вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932–1933 років, пам'яті Героїв Крут, пам'яті героїв Небесної Сотні і героїв, полеглих за Україну під час проведення АТО, проведення акції “Запали свічку пам'яті!”; відзначення Міжнародного дня рідної мови, Дня української писемності, Міжнародного дня студента, Дня Матері, Всесвітнього дня здоров'я, Дня медичного працівника; участь студентів та викладачів університету в багатотисячних акціях Революції гідності, на підтримку Євромайдану; добродійна допомога родинам загиблих героїв Небесної Сотні, учасникам АТО, закупівля бронезилетів військовослужбовцям Західного регіонального управління Державної прикордонної служби; організація та проведення навчання з першої медичної допомоги та невідкладних станів, теоретичного і практичного курсу екстреної медичної допомоги для студентів університету та інших вищих навчальних закладів; участь студентів під егідою студентського самоврядування, профкому студентів, СНТ, а також кураторів у Днях довілля, екологічних експедиціях, толоках з упорядкування лісопарку; ініціювання та проведення благодійних акцій: до Свята Миколая та Різдва Христового, “Подаруй дитині писанку”, “Подаруй дитині родину”, “Подаруй особливій дитині тепло”, “Українські книжки – сільським бібліотекам”, у рамках Всеукраїнського конкурсу “Моральний вчинок”, добродійних заходів до Всесвітнього дня боротьби із туберкульозом; організація і проведення тематичних круглих столів, бесід, семінарів та інших заходів, спрямованих на пропаганду здорового способу життя, відмову від шкідливих

звичок за тематикою “Антинаркотик”, “Тверезість”, “Життя без куріння”, “День діабету”, “АнтиСНІД”, “Студенти за здоровий спосіб життя”; участь в освітніх бесідах “Всесвітній день здоров’я”, “Рак молочної залози – проблема сучасності”, “День професійного самовизначення”, “Знай свої права” тощо; проведення екскурсій з відвідуванням театрів та музеїв, замків та Тернопільщини; участь у різноманітних конкурсах, зокрема КВК, “Що? Де? Коли?”, конкурсах СТЕМів, брейн-ринзі зі стоматології, всеукраїнських спортивних фестивалів тощо.

Викладачі кафедри фармакології проводять із студентами лекції, семінари, бесіди з питань формування здорового способу життя, правової, духовної, художньо-естетичної, трудової і екологічної культури, поваги до батьків, жінки-матері, культури та історії рідного народу, державної символіки, до Конституції та законодавства України.

Одним із напрямків виховної роботи є патріотичне виховання, у якому велику роль відіграє ознайомлення студентів із звичаями, традиціями, пам’ятниками матеріальної культури рідного краю, звернення до історико-культурних цінностей минулого через бесіди та екскурсії.

Протягом 2014–2015 н. р. кафедрою було проведено тематичні екскурсії замками Тернопільщини і Львівщини, екскурсії до місць козацької слави в м. Хотин та м. Кам’янець-Подільський, у Збараський замок, Тернопільський красназавчий музей, історико-меморіальний музей політ’язнів і репресованих, у музей-садибу академіка І. Я. Горбачевського в селі Зарубинці та музей-садибу М. І. Пирогова у м. Вінниці. Організовано екскурсії мальовничими куточками Прикарпаття (Яремче, Ворохта, Буковель, Коломия). Студенти активно відвідують історичні пам’ятки України, зокрема Кам’янець-Подільський замок, дендропарк Софіївку, Марійський духовний центр у с. Зарваниця, історичні місця м. Львова тощо.

Список літератури

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник / А. М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
2. Психологія : навч. посіб. для студ. вузів / ред. О. В. Винославська. – К. : ІНКОС, 2005. – 352 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посіб. для студентів магістратури / С. С. Вітвицька – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
4. Закон України “Про вищу освіту” // Освіта в Україні. Нормативна база. – К. : КНТ, 2006. – С. 40–93.

Куратори груп проводили систематичну виховну роботу, яка спрямована на запобігання міжнаціональній, релігійній та расовій нетерпимості, оскільки групи, які підпорядковані викладачам нашої кафедри, є інтернаціональними. Робота кураторів сприяє розвитку толерантних міжособистісних відносин серед студентів-представників країн, що мають різні культурні та релігійні традиції.

Члени Студентської ради ТДМУ беруть участь у всеукраїнських, обласних форумах молоді, засіданнях круглих столів з питань молодіжної політики, у вирішенні всіх питань щодо організації навчально-виховного процесу. Члени Студради університету є учасниками Всеукраїнської молодіжної громадської організації “Національний студентський союз”.

Куратори студентських груп залучають активних студентів до організації конференцій на актуальну тематику, зокрема “Наркоманія та токсикоманія, фатальні наслідки, профілактика”, “Куріння, наслідки, профілактика”, “Самолікування, небезпечність і як йому запобігти”.

Виховна робота є невід’ємною ланкою роботи кафедри, основною метою якої є виховання у студентів відчуття патріотизму та гордості за свою Вітчизну та український народ.

Висновок. Отже, організація виховної роботи в структурних підрозділах університету потребує постійного вдосконалення, пошуку і приведення в дію нових форм впливу на студентів, відпрацювання нових методик. Разом з тим, потрібно активізувати традиційні види діяльності, збереження досягнень минулого. Виховання повинно носити творчий характер, орієнтуючись на проблеми, пов’язані із специфікою ВНЗ. Надзвичайно важливе завдання адміністрації ВНЗ і органів самоврядування полягає у створенні належних умов для розвитку та задоволення культурних потреб студентів, для їх самореалізації. Випускники університету мають бути людьми творчими, духовно багатими із демократичним світобаченням.

5. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посіб. / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – 304 с.

6. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський. – 2005. – 485 с.

7. Смирнов С. Д. Педагогіка и психология высшего образования: от деятельности к личности / С. Д. Смирнов. – М. : Аспект пресс, 1995. – 271 с.

8. Студентське самоврядування як невід’ємна складова демократизації вищої школи. – К. : Знання, 2005. – 55 с.

Отримано 30.09.15